

Proces restrukturiranja srpskog državnog elektroprivrednog preduzeća Elektroprivreda Srbije (EPS) od velikog je značaja za budući razvoj te firme. To je strateški proces pod nadzorom ključnih međunarodnih investitora, Evropske banke za obnovu i razvoj, Međunarodne finansijske korporacije i Svetske banke. EPS je unajmio renomirane firme Boston Consulting Group, Wallenberg i Arthur D' Little kako bi obezbedio transfer najboljih iskustava iz Evrope. Sve u svemu, najbolji akteri angažovani su na restrukturiranju EPS-a pa su stoga očekivanja velika. Glavni izazovi na putu reforme EPS-a su finansijska i ekološka pitanja i pravac strateškog razvoja.

Očekuje se da uspeh procesa restrukturiranja EPS-a utiče na državni budžet i buduću strategiju države u energetsom sektoru. Teret istorijskih finansijskih gubitaka nastalih iz starog načina poslovanja je značajan i, bez finansijskog restrukturiranja, EPS nije u stanju da krene napred. Državni zvaničnici su nedavno objavili da EPS mora da proširi svoje poslovanje u oblasti Zapadnog Balkana kako bi održao korak sa konkurencijom i većim energetske igračima. Izgleda da je finansijska snaga jedini resurs za buduće planove. Trenutno finansijsko stanje EPS-a ne dozvoljava bilo kakve regionalne akvizicije; ipak, međunarodne finansijske institucije kao što je EBRD mogu biti zainteresovane da podrže planove EPS-a.

EBRD ima bogatu istoriju saradnje sa EPS-om i nedavni kreditni aranžman od 200 miliona evra za finansijsko restrukturiranje nije iznenadio lokalne, evropske medije i energetske stručnjake. Raniji krediti EBRD-a su podržali EPS u započinjanju dugo očekivanog projekta pametne mreže, modernizacije postrojenja HE i projekta upravljanja kvalitetom uglja u EPS-ovom rudniku Kolubara.

EBRD tvrdi da oni nemaju strategiju da uđu u vlasništvo nad EPS-om putem zajma od 200 miliona evra, izjavio je za magazin Serbia Energy g. Daniel Berg, Direktor EBRD-a za Srbiju. Glavni fokus EBRD-a u novom projektu je da pomogne EPS-u u restrukturiranju njegovog bilansa stanja i da podrži njegov oporavak nakon posledica razarajućih poplava na Balkanu 2014. godine. EBRD banka je napomenula da je cilj poslednjeg zajma da se pomogne ovoj firmi da dostigne dugoročne ciljeve razvoja kao što su komercijalizacija, podizanje standarda korporativnog upravljanja i poboljšanje energetske efikasnosti.

EBRD je veoma angažovan u procesu ostvarivanja porasta alternativnih izvora energije, uključujući obnovljive izvore, objasnio je Berg.

EBRD dalje objašnjava da će finansiranje od strane ove banke podržati dalje reforme energetske sektora Srbije i da ima za cilj da doprinese liberalizaciji energetske tržišta, što je važan uslov za pridruživanje EU. To će takođe pojačati regionalnu integraciju na Zapadnom Balkanu stimulisanjem prekogranične distribucije energije i trgovine njome,

objašnjeno je u izjavi Direktora EBRD-a za Srbiju datoj putem elektronske pošte. Zajam EBRD-a i KfW-a za EPS/rudnik Kolubara je u više navrata osporavan od strane evropskih i lokalnih „zelenih“ nevladinih organizacija kao primer lošeg slučaja finansiranja prljavog projekta u vezi sa ugljem od strane ove banke. NVO su se suprotstavile sa kritikama, kako EBRD-u i KfW-u, tako i EPS-u, na njihove pogrešne aktivnosti u okviru monitoringa uticaja na životnu sredinu i čak kršenje internih procedura te banke u vezi sa životnom sredinom. Banka je imala ozbiljne probleme sa nevladinim organizacijama CEEBankwatch i Cekor koje su tvrdile da su EPS i ta banka prekršili njenu internu politiku životne sredine u rudnicima Kolubare.

EBRD banka je 01. oktobra 2013. primila žalbu od predstavnika Centra za ekologiju i održivi razvoj CEKOR. Nakon procesa razmatranja, preporučeno je proces ocene usklađenosti. To je uključivalo unajmljivanje spoljnog eksperta od strane EBRD-a radi nezavisne procene situacije. Taj konsultant je u svom izveštaju identifikovao izvesna područja neusklađenosti sa politikom EBRD-a. Ona se većinom odnose na obim procene životne sredine i socijalnih pitanja u projektu koju je sprovela ova banka, objasnio je Berg.

Rukovodstvo EBRD-a se generalno složilo sa preporukama iz tog izveštaja i rešice ta pitanja praćenjem tekuće situacije. Mi veoma ozbiljno shvatamo interese lokalne zajednice i smatramo naš projektni žalbeni mehanizam efikasnim sredstvom, odsečno je naglasio Berg. Prisustvo i aktivna uloga EBRD-a u srpskom energetsom sektoru od velikog su značaja, a naročito za elektroprivredno preduzeće EPS, napomenuto je u više navrata u saopštenjima za javnost rukovodstva EPS-a nakon sporazuma o zajmu od 200 miliona evra. Zaista, partnerstvo EBRD-a i EPS-a donelo je novo korporativno upravljanje EPS-om i uvođenje Politike uslova za realizaciju EBRD-a od strane EPS-a.

Istorija uspeha saradnje između EBRD-a i EPS-a obuhvata pet projekata i trenutno su svi u procesu sprovođenja i/ili isplate.

Direktor EBRD-a za Srbiju, g. Daniel Berg, potvrdio je za vesti magazina Serbia Energy da je ta banka otvorena za razmatranje novih projekata sa EPS-om, pod uslovom da su oni u skladu sa Energetskom strategijom te banke i prioritetima u energetskom sektoru u Srbiji, kao što je diversifikacija njenih izvora energije daleko od zastarelih elektrana na uglj.

izvor: serbia-energy.eu